

SUD kunskapsbaserar länets verksamheter inför Nya SoL

🌿 SUD's nyhetsbrev juni 2025 🌿

SUD är en förkortning för Socialtjänstens Utvecklingscentrum Dalarna, en samverkansarena mellan forskning och praktik inom det sociala välfärdsområdet.

I juni månads nyhetsbrev kan du läsa om hur SUD under våren och kommande höst arbetar med att kunskapsbasera socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård inför införandet av Nya SoL genom lunchwebbinarier, konferenser, nätverksträffar och utbildningar. Den SUD-medlem vi lär känna lite extra denna månad är Jesper Karlsson, ordförande i SUD och socialchef i Orsa kommun.

SUD's kommundoktorand Amanda Jones har disputerat 🎓 - Vad kom hon fram till?

Ett av SUD's verktyg för att kunskasbasera socialtjänsten är att delfinansiera och samarbeta kring kommundoktorander. Amanda Jones är en av SUD's första kommundoktorander och den 23 maj disputerade hon med sin avhandling *Shaping trust: Facilitating user participation in coordinated planning for individuals with comorbidity*. Forskningens syfte har varit att undersöka hur brukardelaktigheten i samordnad individuell planering (SIP) kan förstås och främjas för vuxna personer som har kombinerad psykisk ohälsa och skadligt bruk/beroende. Projektet har genomförts i samverkan mellan SUD vid Högskolan Dalarna och Mora kommun där Amanda arbetat som socialsekreterare innan och under sina år som doktorand.

Fotograf: Amanda Frank

På fotot från vänster syns opponent Eva Samuelsson, docent i socialt arbete, Stockholms universitet & respondent Amanda Jones, doktorand i vårdvetenskap, Högskolan Dalarna

Vill du läsa avhandlingen?

I Högskolan Dalarnas databas Diva finns avhandlingen tillgänglig i fulltext (pdf):

[Shaping trust: Facilitating user participation in coordinated planning for individuals with comorbidity](#)

Forskningsresultat om hur brukardelaktighet kan förstås och främjas

- Brukardelaktighet kan förstås som en relationell process där ömsesidigt förtroende kan formas.
- Ömsesidigt förtroende kan formas genom att arbeta tillsammans över tid.
- Det är viktigt att se varandra som kunskapsbärare, både i förhållandet personal - brukare/patient och personal emellan.
- Element av kunskapsorättvisa kan förekomma, t.ex. att personal inte delar med sig av information till brukare och att brukare inte känner sig tagna på allvar.
- Personalens samarbete är av stor vikt för att främja brukardelaktighet i SIP.
- Personals svårigheter att komma i kontakt med varandra över organisatoriska gränser begränsar kunskapsutbyte och därmed möjlighet att diskutera olika alternativt med brukarna.

Amandas planer framöver

Amanda kommer att arbeta i Gagnefs kommun som projektledare för implementeringen av nya SoL. Intresset för att arbeta med implementering har väckts under åren som doktorand när Amanda gick en kurs i implementering. Utöver sin anställning i Gagnef kommer Amanda att arbeta 10 procent på Högskolan Dalarna och därmed även ha en fot kvar i SUD.

📅 **Lägg datumet 24 oktober på minnet** - då försvarar SUD's kommundoktorand Sara Quarles van Ufford sin avhandling *Violence against children, their rights, and society's response: Implications of Child Welfare Services' handling of abuse for children's access to protection and support*. [Läs mer om disputationstillfället på Högskolan Dalarnas hemsida.](#)

SUD's nya kommundoktorand Johanna Åkerlund ska forska om preventivt arbete med ungdomar utan gymnasiebehörighet

Fotograf: Elin Venngren

På fotot från vänster: Camilla Udo, professor i socialt arbete vid Högskolan Dalarna och huvudhandledare i forskningsprojektet; Johanna Åkerlund, doktorand vid Högskolan Dalarna och arbetsterapeut i Falu kommun; Victor Kaustinen, biträdande rektor vid Lugnetgymnasiet i Falu kommun

SUD stödjer forskning om förebyggande arbete

Under våren har SUD arbetat med rekryteringen av två nya doktorander och nu är en av tjänsterna tillsatta. Här om dagen träffades blivande doktorand, handledare, arbetsgivarrepresentant från Falu kommun och verksamhetsledare vid SUD för att planera forskningsprojektet.

Detta är en unik satsning där doktoranden arbetar 50 procent i kommunen och forskarstuderar på 50 procent fram till licentiatexamen. Forskarstudierna finansieras av SUD där beslut fattats gemensamt av länets kommuner och HDA om att stödja forskning om förebyggande arbete för att möta upp ett större fokus på förebyggande insatser i nya SoL.

Projektet startar 1 september 2025

Vill du veta mer om SUD's samverkan kring doktorandprojekt? [Gå in på SUD's hemsida](#)

Forskning- och utvecklingsdagen 4 juni 2025

Fotograf: Amanda Frank På fotot syns: Marcus Falk Johansson, lektor i socialt arbete, HDA (moderator) • Sheila Jones, lektor i socialt arbete, HDA • Isabell Erlandsson, Samordnare/Socialarbetare, Främjande- och förebyggandeenheten Ungdomshälsan, Borlänge • Christina Bång, avdelningschef, Familjecentralen Sopranen, Borlänge • Mia Lehnberg, utvecklingsledare för Omställning Hälso- och sjukvård, Region Dalarna

Varje vår genomförs FoU-marknaden i Hälsa och Välfärd på Högskolan Dalarna i Falun där studenter, yrkesverksamma och forskare presenterar sina arbeten.

Årets nyhet var ett panelsamtal mellan forskare och praktiker på temat *Förebyggande arbete med barn och unga - en gemensam angelägenhet för kommuner och Regioner.*

Temat knyter an till Nya SoL som träder i kraft 1:a juli där större vikt bland annat läggs vid det förebyggande arbetet, något som kommer innebära ett ökat behov av samverkan mellan kommuner och regioner framgent. Efter samtalet fick publiken

möjlighet att ställa frågor till paneldeltagarna. Samtalet men inte frågestunden spelades in och kommer inom kort att hittas på [SUD's hemsida](#).

Ett varmt TACK till alla som besökte och medverkade på FoU-dagen! 🍷

Fotograf: Monika Jansson

En av de 16 verksamheter som var utställare på Marknadstorget under dagen var Borlänge kommuns omsorgsförvaltning.

Skapar trygghet för barn att berätta om det svåra Nätverksträff i Gävle för "Jag & min familj" 🗣️👪👶👩

Nätverket *Jag & min familj* är till för verksamma inom socialtjänsten som arbetar med familjer i missbruk utifrån öppenvårdsprogrammet *Jag & min familj* där barnets känslor och upplevelser sätts i fokus. Metoden är ett exempel på hur beprövad erfarenhet kan leda vidare till en evidensbaserad metod. Nätverket som SUD koordinerar har vuxit successivt sedan starten för några år sedan och är nu uppe i ett hundratal medlemmar där även kommuner utanför Dalarna ingår. Efterfrågan på utbildning i metoden har ökat i och med att Socialstyrelsen sedan i år rekommenderar metoden i sitt kunskapsstöd "[Att växa upp med alkohol eller andra droger i familjen – Kunskapsstöd om barns behov och rätt till stöd när föräldrar har ett skadligt bruk eller beroende](#)".

Fotograf: Amanda Frank
Från vänster Susanne Olsson, familjehandlare Gävle kommun; Freija Södergren, familjehandlare Gävle kommun; Ann Lyrberg, utredare FoU-välfärd Gävleborg och doktorand Högskolan i Gävle; Cecilia Wilhelmsson, familjehandlare Gävle kommun

Den 14 maj träffades nätverket "Jag & min familj" i Gävle stadshus.

Dagens diskussioner utgick ifrån en inledande forskningspresentation av Ann Lyrberg, utredare FoU-välfärd Gävleborg och doktorand vid Högskolan i Gävle. Presentationstiteln löd:

Barnens upplevelser av "pratbart" 🗣️

Ann belyser i sin forskning hur viktigt det är för barnen att de själva får bestämma när de vill prata och vad de ska säga, samt att föräldern bekräftar det barnet berättar under träffarna i Jag & min familj.

[Läs mer om vad interventionen Jag & min familj innebär i rapporten tillhörande det STFF-finansierade projektet med implementeringen av programmet.](#)

Juni månads SUD-medlem: Jesper Karlsson, ordförande i SUD och socialchef i Orsa kommun

Foto: Orsa kommun

Kort om Jesper

- Utbildad jurist.
- Har tidigare arbetat som jurist med socialtjänstens frågor, både privat och kommunalt.
- Laddar batterierna med brädspel och träning.
- Ägnar en stor del av fritiden åt familjen.

Jesper Karlsson, socialchef i Orsa kommun sedan 2017 och ordförande i SUD sedan 2024, är driven i frågor om hur samverkan i länet kan bidra till att kompetensförsörja och kunskapsbasera socialtjänstens verksamheter. Han menar att samverkansarenor som SUD och RSS lägger grunden för hur vi strategiskt tar oss an dagens och morgondagens utmaningar. Ett exempel som Jesper lyfter är rekryteringen av nya forskarstuderande som delfinansieras av SUD. *Det går helt i linje med kraven i den nya socialtjänstlagen, då projekten kommer handla om preventivt arbete med ungdomar, så det bidrar i förlängningen förhoppningsvis både till vårt förebyggande arbete och att socialtjänstens arbete ska vara kunskapsbaserat*, menar Jesper som tar upp ytterligare arbetsätt inom SUD som främjar kunskapsutvecklingen i verksamheterna: *Allt från grundutbildningarna och tillhörande VFU som sjuksköterska respektive socionom, vidare till de chefsutbildningar vi tagit fram för länets första linjen-chefer och hela vägen upp till socialtjänstforskningsfonden. Jag ser fram emot att dessa satsningar ska kunna fortsätta och utvecklas under kommande år*, säger Jesper.

Kunskapsutveckling genom nya satsningar på Lokal praktikutveckling (LPU) 🚀

Bild: Amanda Frank

Lokal praktikutveckling (forskarstött utvecklingsarbete) kan vara ett första steg att tillsammans med forskare ta itu med en fråga eller ett problem i den egna verksamheten. Arbetet kan i nästa steg tas vidare till ansökan om ett projekt inom Socialtjänstforskningsfonden. Vinsten med att starta vid ett LPU-projekt är att den vidare forskningen med säkerhet blir grundad i praktiken i och med att initiativet är sprunget ur verksamhetens behov.

På SUD's hemsida kan du läsa mer om [Lokal praktikutveckling och ansöka om att delta](#).

Tre nya LPU-projekt startar i år

Etablera en Regional systemledning God och Nära Vård (GNV) Projektet kommer att genomföras av Jasmin Löf, avdelningschef RSS Dalarna & Annika Olofsson, verksamhetschef avdelning omställning hälso- och sjukvård, Region Dalarna i samarbete med Kent Ehliasson, lektor i arbetsvetenskap vid HDa och Malin Tistad, docent i omvårdnad vid HDa.

Utvärdering av Dalarnas familjehemsresurs (DFR) Projektet kommer att genomföras av representanter från DFR's referensgrupp i samarbete med Amanda Frank, universitetsadjunkt i socialt arbete vid HDa och Maria Ayoub, doktorand i vårdvetenskap vid HDa.

Förebyggande socialt arbete Nya SoL Projektet kommer att genomföras av föräldrarådgivarna i Ludvika kommun i samarbete med Maria Ayoub, doktorand i vårdvetenskap och Jennie Warström, doktorand i pedagogiskt arbete, båda vid Högskolan Dalarna.

Resultat från LPU-projekt om att utveckla en samtalsmetod för par med tidigare substansberoende 🧠💖🧠

Den 9 april på nätverksträffen för verksamhetsutvecklare återkopplades resultat från det första LPU-projektet som genomförts inom SUD sedan starten för ett år sedan. Projektet som genomförts av Christina Ljungberg och Mikael Sjölund vid Rådgivningsenheten Viva i Falun, i samarbete med lektor Sheila Jones och universitetsadjunkt Ulf Kassfeldt vid Högskolan Dalarna, har lett till att en metodmanual och ett utvärderingsverktyg har framarbetats för behandling av par där den ena eller båda nyligen tillfrisknat ur en beroendeproblematik. Förhoppningen nu är att några kommuner intresserar sig för att implementera metoden och följa upp det i ett forskningsprojekt inom STFF.

Här hittas rapporten i fulltext (pdf): ["Lokal Praktikutveckling Viva Falun - Utveckling av intervention för par" \(2025\) Sheila Jones & Ulf Kassfeldt](#).

Lunchwebinarierna "Lunch & Learn" fortsätter

Fotograf: Amanda Frank På fotot (Lunch & Learn 26/5) från vänster: Dalida Rokka, Leg. Psykoterapeut och handledare i KBT Region Dalarna; Maria Fjellfeldt, docent och lektor i socialt arbete, Högskolan Dalarna; Marie Englander, familjebehandlare Borlänge kommun; Ulrika Mases, familjebehandlare Dialogen Falu kommun; Elin Venngren, moderator och verksamhetsledare SUD; Fatumo Osman, proprefekt forskning Högskolan Dalarna

Under våren har SUD gett fyra lunchwebbinarier för att lyfta och inspirera yrkesverksamma, forskare och studenter på områden som är angelägna för socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

20/2 Anhörigstöd

Marcus Falk Johansson, lektor i socialt arbete, Högskolan Dalarna

27/3 Välfärdsteknik

Johan Borg docent i medicinskt vetenskap, Högskolan Dalarna

10/4 Hur stärker vi tilliten till socialtjänsten?

Ali Abdelzadeh & Erik Lundberg docent i statsvetenskap Högskolan Dalarna

26/5 Metoder i familjebehandling

Maria Fjellfeldt docent i socialt arbete, Högskolan Dalarna.

25/9 Nya Socialtjänstlagen – en kunskapsbaserad socialtjänst

Kari Jess, lektor i socialt arbete, Högskolan Dalarna.

13/11 Äldre personers relationer och ensamhet – Forskningsexempel på risk- och friskfaktorer

Lena Dahlberg, professor i socialt arbete, Högskolan Dalarna och Peter Öberg, professor i socialt arbete, Högskolan i Gävle.

Håll utkik i SUD's kalender för information om kommande tillfällen

Uppdragsutbildningar hösten 2025

Samsjuklighet - skadligt bruk eller beroende och samtidig psykisk ohälsa, 7.5 hp. (kursen är fullbokad)

Motiverande samtal (MI) (platser finns kvar)

Ledarskapsprogrammet för socialtjänstens chefer

Kurs 1a) Ny som ledare, 7.5 hp (platser finns kvar)

Kurs 1b) Ledarskap för effektivt samarbete, 7.5 hp (platser finns kvar)

Kurs 3) Ledarskapets juridik, 7.5 hp (platser finns kvar)

Kurserna kan läsas separat eller som delar i ett helt program.

Anmälansdatum till höstens kurser har passerat men du kan kontakta oss på SUD om du är intresserad av någon av de kurser ovan som har platser kvar. Håll utkik på SUD's hemsida och i kommande nyhetsbrev vilka utbildningar som kommer att bli sökbara inför VT-26.

Här kan du läsa mer om våra uppdragsutbildningar.

Ny medarbetare på SUD

Vi välkomnar Monika Jansson (fotot till höger) som ny medarbetare på SUD. Monika är universitetsadjunkt i omvårdnad och har lång erfarenhet av arbete inom vården samt undervisning vid Högskolan Dalarna. Hon kommer främst att arbeta med frågor inom SUD som rör den kommunala hälso- och sjukvården.

Foto: Högskolan Dalarna

Vi på SUD önskar er alla en fin sommar och ser fram emot fortsatt samverkan i höst!

Amanda, Elin och Monika

Håll dig uppdaterad om vad som händer inom SUD genom att besöka vår hemsida!

Du kan även prenumerera gratis på SUD's nyhetsbrev genom att anmäla dig här.

Vad tycker du om SUD's nyhetsbrev? Ge oss gärna feedback!

Vill du inte ha fler nyhetsutskick? [Klicka här för att avregistrera din adress](#)